

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/518/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1212202626
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2012:1212202626.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa : EOS KSI Slovensko, s.r.o., Údernícka 5, Bratislava, IČO : 35 724 803, zastúpená TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o. Údenícka 5, Bratislava, proti odporcovi : J. W., U. U., Y. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, IČO : 42 176 778, zastúpené JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, Stropkov, Nám. SNP 7, o zaplatenie 2.665,13 € s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II zo dňa 4. 7. 2012 č.k. 13C 107/2012 - 60, v pomere hlasov 3 : 0, takto

rozhodol :

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov vedľajšieho účastníka na strane odporcu **p o t v r d z u j e**.

Návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania **z a m i e t a** .

Vedľajší účastník na strane odporcu je **p o v i n n ý** nahradiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania 75,89 € na účet právneho zástupcu navrhovateľa, do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

Uvedeným uznesením súd prvého stupňa zastavil konanie o návrhu navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia žalovanej sumy s príslušenstvom titulom dlhu na spotrebnom úvere, a to na základe späťvzatia návrhu navrhovateľom, podľa § 96 ods. 1, 2, 3 O.s.p.

O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. tak, že odporcovi nepriznal žiadne trovy konania; odporcovi síce vzniklo právo na náhradu trov konania, pretože to bol navrhovateľ, ktorý po procesnej stránke zaviniel zastavenie konania späťvzatím návrhu, avšak odporcovi žiadne trovy nevznikli, resp. žiadne si neuplatnil.

Náhradu trov konania nepriznal súd prvého stupňa ani vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu, s poukazom na ust. § 146 ods. 2 a § 150 O.s.p. Ako dôvod hodný osobitného zreteľa prvostupňový súd videl v tom, že vedľajším účastníkom je Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktorého cieľom činnosti je ochrana záujmov spotrebiteľa na súde i mimo neho; trovy právneho zastúpenia advokátom tak súd prvého stupňa vyhodnotil ako vynaložené neúčelne, nehospodárne. V odôvodnení svojho uznesenia poukazoval prvostupňový súd na to, že v stanovách združenia je definovaná ochrana záujmov spotrebiteľa, vrátane kolektívnej ochrany spotrebiteľov, podávania žalôb na základe zákona o ochrane spotrebiteľa, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní, ako aj vstup združenia do tohto druhu sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. Združenie disponuje rozsiahlymi vedomosťami a znalosťami v danej problematike, ktorou sa ako špecifickou zaoberá, a je tak spôsobilý účinne ochraňovať práva spotrebiteľov v konaní pred súdom. Zastúpenie združenia advokátom podľa názoru

súdu prvého stupňa prichádza do úvahy len v právne náročných sporoch, akým však tento spor nie je. Právny zástupca vedľajšieho účastníka si vyúčtoval odmenu za jeden úkon právnej služby v sume 142,61 €, za úkon spočívajúci v prevzatí a príprave zastúpenia, ktoré trovy súd prvého stupňa posúdil ako nepreukázané. Združenie totiž udelilo právnomu zástupcovi tzv. generálnu plnú moc, podľa ktorej advokát sám má vykonávať bez ďalšieho konkrétneho pokynu úkony právnych služieb v takom „rozsahu a počte, ktorý uzná sám za potrebný.“ V danom prípade právny zástupca vedľajšieho účastníka oznámil súdu vstup združenia do konania, o predmete ktorého nemal žiadnu vedomosť, s tým, že si uplatňuje trovy konania - súdu pritom nie je známe, či združenie vôbec vedelo o tom, že do konania vstupuje. V oznámení o vstupe do konania žiadal právny zástupca doručiť návrh na začatie konania s prílohami. Súhlasom odporcu so vstupom vedľajšieho účastníka do konania nedisponoval, na výzvu súdu oznámil, že odporcu nepozná. V čase späťvzatia návrhu (25. 6. 2012) ešte vedľajší účastník nemal vedomosť ani len o obsahu žalobného návrhu, keďže táto mu bola zasielaná práve dňa 25. 6. 2012. Pre súd prvého stupňa z uvedených okolností vyplynul záver, že ani samotný úkon prevzatia a prípravy zastúpenia nemožno v tomto konaní považovať za úkon preukázaný (právny zástupca zjavne nemal ešte vedomosť o predmete sporu) a preto trovy uplatnené za tento úkon právnej služby nie sú trovami účelne vynaloženými.. Prvostupňový súd ďalej v napadnutom uznesení poukazoval na to, že mu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že právny zástupca vedľajšieho účastníka takýmto spôsobom vstupuje do väčšieho počtu súdnych konaní, čo na strane súdu vyvoláva pochybnosti o tom, či tak združenie nečini účelovo s cieľom dosiahnuť odmenu za právne zastupovanie.

Súd prvého stupňa napokon v predmetnom uznesení na základe ust. § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. rozhodol o vrátení poplatku za návrh na začatie konania navrhovateľovi v sume 152,87 € (t.j. po krátení poplatku o 6,63 €) z pôvodne uhradenej výšky poplatku 159,50 €.

Uvedené uznesenie napadol v zákonnej lehote odvolaním vedľajší účastník na strane odporcu; jeho odvolanie smerovalo proti výroku o nepriznaní mu náhrady trov konania, v ktorej časti navrhoval uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť a priznať mu náhradu trov prvostupňového konania v sume 142,61 € a trov odvolacieho konania v sume 75,89 €. Prvostupňovému súdu vytýkal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Aplikáciu ust. § 150 ods. 1 O.s.p. na danú vec označil vedľajší účastník za nenáležitú, a to najmä pre okolnosti, za ktorých navrhovateľ plošne na celom Slovensku uplatňuje pohľadávky z neprijateľných zmluvných podmienok, po použití nekalých obchodných praktík a hoci sú pohľadávky premlčané. To všetko nedáva predpoklad na použitie ust. § 150 ods. 1 O.s.p. V množstve prípadov už len samotný vstup vedľajšieho účastníka do konania pôsobil na navrhovateľa odradzujúco, v tom zmysle, že uvedomujúc si neopodstatnenosť svojho nároku vzal navrhovateľ svoj návrh späť a konanie žiadal zastaviť. Súd by mal podporiť činnosť Združenia tým, že mu prizná náhradu trov konania, v opačnom prípade by činnosť nemajetného Združenia mohla byť paralizovaná. Navrhovateľ, ktorý plošne na celom Slovensku porušuje spotrebiteľské práva, v prípade nepriznania trov vedľajšieho účastníka mohol naďalej vykonávať svoju prax bez akejkolvek ujmy - napr. povinnosti nahradiť trovy konania. Keďže vec bola pôvodne evidovaná v registri Ro, súd zrejme vo veci vydal platobný rozkaz, v ktorom zaviazal odporcu nielen na úhradu istiny aj s príslušenstvom, ale aj na náhradu trov konania. Navrhovateľ navyše vedome uplatňoval premlčaný nárok; súd však nemal problém priznať mu uplatňovaný nárok a ani trovy konania, pričom nezisťoval ich účelnosť.

Vedľajší účastník v odvolaní uviedol, že je nesprávne, ak súd Združeniu upiera právo na náhradu trov konania za právne zastúpenie s tým, že si má advokáta platiť z vlastných finančných prostriedkov a na náhradu by mal nárok len v právne náročných sporoch. Občiansky súdny poriadok nevyklučuje, aby sa aj odborne spôsobilý účastník dal zastúpiť zástupcom. Nemôže to byť dôvod na nepriznanie mu náhrady trov právneho zastúpenia. Vedľajší účastník dodal, že Združenie má možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva, avšak po opakovaných žiadostiach Ministerstvo hospodárstva SR schválilo v prospech Združenia finančnú podporu vo výške 4.000 €, z ktorej bolo doposiaľ vyplatených 1.000 €. Pri objeme činnosti Združenia, ktoré vstúpilo zatiaľ do cca 13.000 spotrebiteľských konaní a tak na uvedený objem predstavuje dotácia na jedno konanie sumu 0,31 €, čo nepokrýva ani len poštové výdavky. Úkon právnej služby spočívajúci v prevzatí a príprave zastúpenia vrátane prvej porady, ktorý si vedľajší účastník uplatnil, je opodstatnený - zahŕňa v sebe aj žiadosť o poskytnutie informácií potrebných na vstup do konania, administratívnu činnosť spočívajúcu v evidencii podľa spisového poriadku, pridelení spisovej značky, založení spisu, vyhotovení písomného podania o vstupe do konania a jeho zaslaní súdu.

Oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania je predpokladom toho, aby Združeniu vzniklo právo požiadať o doručenie návrhu a príloh. Združenie oslovilo so žiadosťou o spoluprácu desiatky advokátov po celom Slovensku, avšak na trvalú spoluprácu dokázalo zabezpečiť len 2 advokátov, ktorí boli ochotní pracovať len za prísudok. Nie je pravdou, že ide o lukratívne zastupovanie. Ak by to bolo pravdou, silné advokátske kancelárie by túto činnosť už dávno realizovali. Vedľajší účastník si uplatňuje trovy v konaní z úplne pragmatických dôvodov.

Požiadavku súdu, aby Združenie predložilo súhlas odporcu so vstupom vedľajšieho účastníka do konania je nad rámec povinností vedľajšieho účastníka a nemá zákonnú oporu. Je nepredstaviteľné, aby Združenie kontaktovalo každého spotrebiteľa, na podporu ktorého vstupuje do konania, pretože pri enormnom množstve spotrebiteľských vecí by to bol neefektívny postup. Združenie chce ochrániť čo najviac spotrebiteľov, preto do konania vstupuje bez ich vedomia a mnohí spotrebiteľia sa na Združenie obracajú až následne. V zmysle zákona sa výslovný súhlas so vstupom ani nepredpokladá. Vedľajší účastník legitímnym spôsobom podľa § 93 ods. 3 O.s.p. vstúpil do konania z vlastného podnetu; nebolo jeho povinnosťou kontaktovať odporcu, ani zabezpečovať jeho súhlas so vstupom Združenia do konania. Súd pri nepriznaní trov vedľajšieho účastníka postupoval v rozpore s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdneho dvora EÚ, v rozpore s ustálenou súdnou praxou a slovenskou právnou teóriou. Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc odvodzoval z čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Do pozornosti dal aj znenie ust. § 137 O.s.p., tvrdiac, že podľa daného ustanovenia mu náhrada výdavkov za zastupovanie advokátom výslovne patrí. Ďalej dal do pozornosti rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-279/09, z ktorého podľa vedľajšieho účastníka vyplýva, že združenie na ochranu spotrebiteľa má právo na advokáta aj na náhradu trov konania. V dôvodoch svojho vyjadrenia okrem iného poukázal aj na čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ, čl. 38 a 47 Charty základných práv EÚ, komentáre k Občianskemu súdnemu poriadku, na viaceré nálezy Ústavného súdu týkajúce sa práva účastníka na náhradu trov konania v úspešnom súdnom spore, ako aj na viaceré rozhodnutia iných krajských súdov v obdobných veciach, ktoré predložil ako prílohu spolu s odvolaním.

Čo sa týka trov právneho zastúpenia, vedľajší účastník argumentoval tým, že úkon právnej služby prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady je mimoriadne dôležitým úkonom, kedy sa advokátom zhodnocuje opodstatnenosť, účelnosť, stratégia a taktika právneho zastupovania a následne sa táto analýza konzultuje na prvej porade s klientom. Podľa ich pokynov sa zisťuje evidencia živej spotrebiteľskej veci na súde a zisťuje sa dodávateľ, ktorý žalobu podal vrátane súvisiacich administratívnych a daňových evidencií. Tento úkon v sebe zahrňuje aj žiadosť o poskytnutie informácie potrebných na vstup do konania, administratívnu činnosť sekretariátu kancelárie spočívajúcu v evidencii v menoslove, v ďalších evidenčných pomôckach podľa spisového poriadku, pridelenej spisovej značky, založení spisu, vyhotovení písomného podania o vstupe do konania a jeho zaslaní súdu.

Žiadal, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania vo výške 78,07 € a trovy odvolacieho konania vo výške 24,10 €.

Pre prípad, že sa odvolací súd nestotožní s jeho právnou argumentáciou žiadal, aby odvolací súd v zmysle § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. prerušil konanie a požiadal Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o predbežných otázkach :

1/ Či pod právom na súdnu ochranu podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a pod právom na zabezpečenie hospodárskych záujmov spotrebiteľov a pod podporou Združení na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa rozumie aj právo na náhradu trov súdneho konania.

2/ a) Či sa má čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie vykladať tak, že Združeniu na ochranu spotrebiteľov patrí náhrada trov konania ako vedľajšiemu účastníkovi na strane spotrebiteľa za úspešné vedenie súdneho sporu, ak zmyslom a cieľom ochrany na strane spotrebiteľa bolo zbaviť spotrebiteľa záväzku

z neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo záväzku po použití nekalej obchodnej praktiky podľa smernice EP a Rady 2005/29/ES z 11.5.2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu.

b) Ak je odpoveď na otázku podľa predchádzajúceho odseku taká, že Združeniu patrí náhrada trov v súdnom konaní, či možno toto právo nepriznať len z dôvodu, že sa z dôvodu hospodárnosti konania argumentovalo a následne aj rozhodlo na základe inštitútu premlčania, alebo sa rozhodlo o späťvzati žaloby žalobcom po námietke premlčania v znesenej v konaní Združením.

3/ Či je porušené základné právo spotrebiteľa a Združenia na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ak súd neprizná právo na náhradu trov konania spotrebiteľovi alebo Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov napriek ich úspechu v súdnom konaní a nevyporiada sa s odlišnými súdnymi rozhodnutiami v obdobných veciach, ktoré boli súdu predložené, a ktoré sú zjavne odlišne právne zdôvodnené.

4/ Či právna úprava podľa § 142 až § 151 slovenského občianskeho súdneho poriadku odporuje právu Európskej únie, ak neumožňuje Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov priznať plnú náhradu trov konania, napriek dosiahnutému úspechu v konaní, keď na druhej strane dodávateľovi náhradu trov konania umožňuje.

5/ Či čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a články 38 a 47 Charty základných práv Európskej únie treba vykladať tak, že bránia takej aplikácii vnútroštátneho procesného práva, ktorá označuje právne zastúpenie Združenia na ochranu záujmov spotrebiteľov za neúčelné napriek tomu, že po vstupe Združenia do konania zbral žalobu späť.

Uvedené otázky odvolateľ (vedľajší účastník) považoval za otázky zásadného právneho významu, pretože ide o otázku existencie a prežitia Združení.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka argumentoval tým, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa - musí byť sám z podstaty svojej existencie (a to aj s poukazom na jeho cieľ) schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Združenia na ochranu spotrebiteľa podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z.z. majú pritom možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. Právne zastúpenie vedľajšieho účastníka navrhovateľ považoval za nadbytočné a neúčelné. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, podľa navrhovateľa navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Prvostupňový súd nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy neboli účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania. Navrhovateľ zastával názor, že ustanovenia Charty základných práv EÚ ako aj rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, na ktoré vedľajší účastník poukazuje, sa týkajú všeobecne ochrany spotrebiteľa. Žiadne z predmetných ustanovení nepoukazuje na to, že by sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. Podľa navrhovateľa konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nevhodnosti konania. V danom prípade podľa názoru navrhovateľa nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu, a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia.

K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie v súvislosti s nárokom na náhradu trov konania združenia ako vedľajšieho účastníka uviedol, že má za to, že tento návrh je

nedôvodný a nespĺňa podmienky prejudiciálneho konania, vzhľadom k tomu, že v každom jednotlivom prípade je nevyhnutné posudzovať účelnosť vynaložených trov konania. V zmysle práva Európskej únie je z prejudiciálneho konania vylúčené vnútroštátne právo členských štátov, čiže Súdny dvor Európskej únie nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť. Preskúmaním vnútroštátneho práva by SD EÚ prekročil svoje právomoci. Návrh vedľajšieho účastníka na predloženie prejudiciálnej otázky preto navrhovateľ považoval za nedôvodný a účelový. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok o trovách konania potvrdil. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 75,89 € s DPH, pozostávajúce z jednej polovice úkonu právnej služby vo výške 66,73 € s DPH a režijného paušálu vo výške 9,16 € s DPH. V závere svojho vyjadrenia poukázal na viaceré rozhodnutia iných senátov krajských súdov v obdobných veciach a predložil ich aj ako prílohu vyjadrenia.

Odporca sa k odvolaniu vedľajšieho účastníka písomne nevyjadril.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania vedľajšieho účastníka, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je dôvodné.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník.

V zmysle citovaného ust. § 93 ods. 4 O.s.p. má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Za predpokladu, že účastníkovi konania na strane ktorého vedľajší účastník vystupuje vznikne právo na náhradu trov konania, môže byť náhrada trov konania priznaná aj samotnému vedľajšiemu účastníkovi.

Zo spisového materiálu súdnej veci je zrejmé, že súd prvého stupňa zastavil konanie z dôvodu, že podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 25. 6.2012, vzal navrhovateľ návrh v celom rozsahu späť bez uvedenia dôvodu. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ zavinil zastavenie konania, odporcovi vzniklo právo na náhradu trov konania podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. Analogicky podľa § 93 ods. 4 O.s.p. právo na náhradu trov konania vzniklo súčasne aj vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu, ktorý do konania vstúpil podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 29. 2.2012 (č.l. 22 spisu).

Podľa ust. § 25 ods. 1 O.s.p. si účastník ako zástupcu môže vždy zvoliť advokáta. Nakoľko vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva ako účastník, je oprávnený tzn. môže sa dať aj vedľajší účastník v konaní zastupovať advokátom. V prejednávanej veci vedľajšieho účastníka zastupoval advokát na základe plnomocenstva, pričom z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva, že by súd prvého stupňa popieral alebo spochybňoval právo vedľajšieho účastníka resp. ústavné právo každého - vrátane vedľajšieho účastníka na právnu pomoc vyplývajúce z čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, práve naopak. V prípade, že si účastník zvolí ako svojho zástupcu advokáta, musí však počítať aj so vznikom trov, nakoľko advokát má právo na úhradu svojich primeraných a opodstatnených nákladov. Preto skutočnosť, že súd účastníkovi právo na náhradu trov konania neprizná, sama osebe neznamená popretie rovnosti podmienok v konkrétnom súdnom konaní, a už vôbec to neznamená odňatie procesného práva účastníka na zastúpenie advokátom.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Odvolačný súd považuje záver prvostupňového súdu o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi za vecne správny, pričom sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že tieto nespĺňajú podmienku účelnosti nevyhnutnú pre priznanie náhrady trov konania. Súd prvého stupňa však nesprávne odkázal v dôvodoch svojho rozhodnutia na ust. § 150 ods. 1 O.s.p. Správne mal prvostupňový súd o trovách konania vedľajšieho účastníka rozhodnúť podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať s odôvodnením, že tieto nespĺňajú podmienku účelnosti nevyhnutnú pre priznanie náhrady trov konania s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a nie s poukazom na § 150 ods. 1 O.s.p. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania musí súd vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených účastníkom. Účelnosťou je potrebné rozumieť vlastnosť, ktorá sleduje naplnenie cieľa. Opodstatnená je v prípade, že vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Vzhľadom na zmysel ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o náhrade trov konania je súd povinný posudzovať účelnosť pri každom úkone právnej služby samostatne.

V predmetnej právnej veci vedľajší účastník resp. právny zástupca vedľajšieho účastníka spolu s oznámením o vstupe do konania zároveň požiadal súd prvého stupňa o doručenie návrhu na začatie konania a jeho príloh a uplatnil si náhradu trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že v čase vstupu do konania mu predmet sporu ešte nebol známy a len z označenia účastníkov konania usúdil, že ide o spotrebiteľskú vec. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že právny zástupca vedľajšieho účastníka si v podaní zo dňa 3. 7. 2012 uplatnil trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia, s DPH a režijným paušálom, spolu vo výške 142,61 €. Odvolaciemu súdu však nie je jasné ako mohol právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonať prípravu zastúpenia, keď samotný vedľajší účastník nevedel, do akého konania vstupuje. Len na základe skutočnosti, že odporcom je spotrebiteľ, bez akejkoľvek bližšej vedomosti o predmete a štádiu konania, do ktorého vstupuje, je prakticky nemožné náležite sa pripraviť na zastupovanie v tej ktorej veci. Odvolacia námietka vedľajšieho účastníka, že navrhovateľ mnohokrát už len na základe jeho vstupu do konania vezme návrh späť je podľa názoru odvolacieho súdu neopodstatnená. Nemožno dospieť k záveru, že navrhovateľ vzal b danej právnej veci návrh späť na základe vstupu vedľajšieho účastníka do konania, nakoľko späťvzatie návrhu je dispozičným právom navrhovateľa, keď v predmetnej veci ku späťvzatiu návrhu došlo bez uvedenia dôvodu. Vzhľadom na uvedené je potom potrebné sa prikloniť k tvrdeniu navrhovateľa uvedenému vo vyjadrení, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Dôvodný je aj argument navrhovateľa, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania.

Odvolačný súd rovnako za správny považuje aj ten názor súdu prvého stupňa, že vedľajší účastník, ktorý je založený na ochranu práv podľa osobitného predpisu by mal byť schopný poskytnúť odporcovi ako spotrebiteľovi v spotrebiteľskej veci vedenej na súde odbornú pomoc sám. Tento názor má oporu v rozhodnutí Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 78/03, v zmysle ktorého nie je porušením základného práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, ak účastníkovi, ktorý disponuje viacerými pracovníkmi, ktorí majú právnické vzdelanie, súd neprizná náhradu trov právneho zastúpenia, ak ich nepovažuje za účelne vynaložené, a to práve preto, že vedľajší účastník bol na ochranu spotrebiteľa zriadený a teda má byť schopný v spotrebiteľských sporoch spotrebiteľov kvalifikovane zastupovať. Preto odvolací súd v neposlednom rade prihliadol aj na skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu a splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samotnej podstaty vedľajšieho účastníka vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho, na strane koho vstupuje do konania. Zároveň je odvolaciemu súdu z rozhodovacej činnosti známe, že vedľajší účastník paušálne vstupuje do konaní, v ktorých ako navrhovatelia vystupujú určité subjekty, a to bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka. Pri rozposielaní oznámení o vstupe do konaní, vyjadrení (vznesenie námietky premlčania), ide o identické typizované úkony podľa vzoru, ktoré môžu byť generované aj automatizované, pritom nemožno v každej jednej veci hovoriť o účelnom vynaložení trov právneho zastúpenia. Takéto konanie vedľajšieho účastníka nemožno považovať ani za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ, pre ktorý bolo toto združenie založené. Vyvoláva to skôr dojem, že združenie vstupuje do konaní s cieľom dosiahnuť zárobkovú činnosť právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v podobe náhrady trov právneho zastúpenia.

Právne irelevantná je odvolacia námietka vedľajšieho účastníka týkajúca sa toho, že podľa ust. § 137 O.s.p. mu náhrada výdavkov za zastupovanie advokátom výslovne patrí. Podľa ust. § 137 O.s.p. medzi trovy konania okrem iného patrí aj náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu. V prípade, že by bol názor vedľajšieho účastníka správny, tak by nepriznanie trov konania v každom jednom prípade znamenalo porušenie ust. § 137 O.s.p. Toto ustanovenie pritom len exemplifikatívne vymenúva jednotlivé druhy trov konania, pričom na ich priznanie je potrebné splnenie podmienok vyžadovaných § 142 a nasl. O.s.p., medzi ktoré patrí aj účelnosť vynaložených trov konania. Navyše vedľajší účastník ako združenie na ochranu práv spotrebiteľa nie je v prejednávanej veci právnickou osobou oprávnenou zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu. Vystupuje len v pozícii vedľajšieho účastníka a v zmysle § 93 ods. 4 druhá veta O.s.p. koná sám za seba. Ako právnická osoba oprávnená zastupovať v konaní by vystupovalo len v prípade, že by mu účastník konania udelil plnomocenstvo na zastupovanie, čo však v prejednávanej veci nebolo preukázané a vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu.

Pokiaľ ide o rozsudok Súdneho dvora EÚ, na obsah ktorého poukázal vo svojom odvolaní vedľajší účastník, odvolací súd uvádza, že Súdny dvor EÚ v tomto rozsudku ustálil, že zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania a/alebo zastupovanie advokátom. Z uvedeného rozsudku však nevyplýva, že by vedľajší účastník ako právnická osoba založená na ochranu práv spotrebiteľa, mal vo všetkých konaniach, do ktorých vstúpi, automaticky právo na náhradu trov právneho zastúpenia, bez splnenia podmienok vyžadovaných Občianskym súdnym poriadkom, a teda okrem iného aj účelnosti vynaložených trov konania.

Odvolací súd vo vzťahu k rozhodnutiam iných krajských súdov, na ktoré navrhovateľ vo svojom vyjadrení a vedľajší účastník vo svojom odvolaní poukazujú, uvádza, že nie je viazaný rozhodnutiami iných krajských súdov v obdobných veciach. Aj po oboznámení sa s obsahom týchto rozhodnutí zotrváva na svojom právnom názore, že trovy vedľajšieho účastníka neboli účelne vynaložené, a preto mu nevzniklo právo na ich náhradu.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka je vecne správne, nakoľko navrhovateľ procesne zaviniel zastavenie konania, a preto odporcovi a aj vedľajšiemu účastníkovi vzniklo právo na ich náhradu. Odporcovi v konaní žiadne trovy nevznikli a trovy uplatnené vedľajším účastníkom neboli účelne vynaloženými trovami, nakoľko úkony, za ktoré si v konaní uplatnil právo na ich náhradu, neboli nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. vedľajší účastník neposkytol odporcovi žiadne služby, ktorých vykonanie by malo akýkoľvek vplyv na rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd sa ďalej zaoberal návrhom vedľajšieho účastníka na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p.

Podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločností o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy. (Pozn.: Od 1.12.2009 v dôsledku prijatia Lisabonskej zmluvy oficiálny názov Súdneho dvora znie Súdny dvor Európskej únie; názov Súdny dvor Európskych spoločností sa používal do 30.11.2009).

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. prichádza do úvahy vtedy, ak sa vedie konkrétne sporové konanie pred vnútroštátnym súdom, v rámci ktorého vznikne potreba výkladu či stanovenia hraníc aplikácie únieového práva, pretože vyriešenie tejto otázky je spôsobilé podstatným - prejudiciálnym spôsobom ovplyvniť rozhodnutie vo veci samej. V súvislosti s prerušením konania však treba uviesť,

že súd v skutočnosti môže, ale nemusí prerušiť konanie, pretože nie každý súd je povinný obrátiť sa s predbežnou otázkou na Súdny dvor, ale len súd, ktorý rozhoduje v poslednom stupni bez toho, aby sa proti jeho rozhodnutiu mohol podať opravný prostriedok alebo ak sa v konaní pred vnútroštátnym súdom rieši otázka platnosti právneho aktu Európskej únie. Súd môže rozhodnúť o prerušení konania z vlastnej iniciatívy alebo môže takéto prerušenie konania navrhnúť účastník, avšak súd nie je v každom prípade povinný takému návrhu vyhovieť bez toho, aby o tom rozhodoval. Ak nejde o prípad obligatórneho konania o prejudiciálnej otázke, tento procesný úkon súdu (prerušenie konania) závisí len od úvahy súdu, či požiada Súdny dvor o vyriešenie predbežnej otázky, a preto nemôže byť vyvolaný samotným podnetom alebo návrhom účastníka konania. V prípade, ak by vnútroštátny súd uznesením rozhodol o tom, že bude iniciovať konanie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy, konanie preruší a obráti sa na Súdny dvor so žiadosťou.

Systém prejudiciálneho konania je základným mechanizmom práva Európskej únie, ktorého účelom je poskytnúť vnútroštátnym súdom prostriedok pre zabezpečenie jednotného výkladu a uplatňovanie práva Európskej únie v každom členskom štáte. Cieľom prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ je zabezpečiť jednotný výklad a aplikáciu komunitárneho práva a nie riešenie konkrétnych sporov, ktoré sú v kompetencii vnútroštátnych súdov a ani posudzovanie súladu vnútroštátneho práva s právom komunitárnym (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 155/2011). Súdny dvor nerozhoduje ani o sporných skutkových otázkach konania pred národným súdom, ani o výklade alebo aplikácii vnútroštátneho práva.

Vedľajší účastník svojím návrhom formuloval otázky, v zmysle ktorých sa domáhal, aby Súdny dvor EÚ zodpovedal na otázku výkladu vnútroštátneho práva. V položených otázkach nejde o prípadný rozpor, či v danom prípade pri priznaní trov konania konal súd v rozpore s komunitárnym právom, ale vedľajší účastník sa v podstate domáhal zodpovedania, že mu trovy konania patria. Ustanovenie procesných podmienok, ktoré sa uplatnia pri prejednávaní a rozhodovaní sporov (a teda aj rozhodovanie o trovách konania) je vecou vnútroštátneho právneho poriadku každého členského štátu podľa zásady procesnej autonómie členských štátov, pod podmienkou, že takéto pravidlá nie sú menej priaznivé ako pravidlá upravujúce obdobné situácie vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a že nevedú k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právnym poriadkom Európskej únie (zásada efektivity) (rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9 Co 70/2012).

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodol, že nepožiada Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke, čím nie je daný dôvod pre obligatórne prerušenie konania zo strany odvolacieho súdu, a preto návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania zamietol.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi, ktorý mal v odvolacom konaní úspech, priznal podľa podaného vyčíslenia náhradu trov vynaložených v odvolacom konaní za podané vyjadrenie k odvolaniu vo výške 66,73 € s DPH + režijný paušál 9,16 €, spolu 75,89 €, ktoré uložil vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu s poukazom na ustanovenie § 149 ods. 1 O.s.p. zaplatiť právnemu zástupcovi navrhovateľa do troch dní.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.